

İlgili Kanun / Madde
6098 S. TBK/101

T.C.
YARGITAY

9. Hukuk Dairesi

Esas No. 2016/22278

Karar No. 2020/7778

Tarihi: 15/09/2020

- **KISMİ ÖDEMELERİN MAHSUP SIRASI**
- **ÖDEMENİN HANGİ ALACAĞA İLİŞKİN OLDUĞU BELİRTİLMEMİŞSE İLK MUACCEL OLAN ALACAKTAN BAŞLAYARAK MAHSUP EDİLECEĞİ**

ÖZETİ 6098 sayılı Kanun'un 101. maddesinde “Birden çok borcu bulunan borçlu, ödeme gününde bu borçlardan hangisini ödemek istediğini alacaklıya bildirebilir. Borçlu bildirimde bulunmazsa, yapılan ödeme, kendisi tarafından derhâl itiraz edilmiş olmadıkça, alacaklının makbuzda gösterdiği borç için yapılmış sayılır.” hükmü öngörülmüş, 102. maddede ise “Kanunen geçerli bir açıklama yapılmadığı veya makbuzda bir açıklık bulunmadığı durumda ödeme, muaccel borç için yapılmış sayılır. Birden çok borç muaccel ise ödemenin, borçluya karşı ilk olarak takip edilen borç için yapılmış olduğu kabul edilir. Takip yapılmamış ise ödeme, vadesi ilk önce gelmiş olan borç için yapılmış olur. Birden çok borcun vadesi aynı zamanda gelmişse, mahsup orantılı olarak; borçlardan hiçbirinin vadesi gelmemişse ödeme, güvencesi en az olan borç için yapılmış sayılır.” kuralı düzenlenmiştir.

Dosya kapsamına göre, davalı tarafından yargılama sırasında davacıya banka yolu ile 9.439,29 TL ödendiği, ancak ödemenin hangi alacağa mahsuben yapıldığı konusunda herhangi bir açıklama yapılmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece, yapılan kısmi ödeme, hem fazla çalışma ücreti hem de yıllık

izin ücreti alacağından mükerrer şekilde mahsup edilerek hüküm kurulmuş olup, karar öncelikle bu yönüyle hatalıdır. Ayrıca yapılan ödemenin hangi alacağa ilişkin olduğu borçlu tarafından bildirilmediği sürece, ödemenin önce tahakkuk eden (muaccel olan) alaktan mahsubu gerekir. Hal böyle olunca somut olayda, kısmi ödemenin fazla çalışma ücretinden mahsubu gerektiği açıktır. Mahkemece bu yön gözetilmeden, yazılı gerekçe ile mükerrer şekilde mahsup yapılmak suretiyle hüküm kurulması yerinde değildir.

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı karşı davalı vekili, davalıya ait işyerinde 18.02.2005- 03.09.2012 tarihleri arasında yurt dışı satış sorumlusu olarak brüt 7.139,08 TL ücretle çalıştığını, gittiğini, müvekkilinin 2005 yılından 2010 yılına kadar tüm milli bayramlarda çalıştığını, iş sözleşmesinin davacı tarafından haklı sebeple feshedildiğini beyan ederek kıdem tazminatı, fazla çalışma ücreti, yıllık izin ücreti, ulusal bayram ve resmi tatil alacaklarının hüküm altına alınmasını; karşı davanın ise reddini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı karşı davacı vekili, davacının bildirim süresine uymadan iş sözleşmesini feshettiğini, davacının görevinin şirketin yurt dışında sınırlı sayıdaki müşterilerinin tekliflerini inceleyip bunlara cevap vermek, üretime iletmek ve üretilen ürünlerin faturasının gümrük müdürlüğüne bildirilmekten ibaret olduğunu, davacının son zamanlarda çalışmadığını, davacının işi itibari ile hafta sonu çalışma yapmasını gerektirecek bir durumun söz konusu olmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini; karşı davada ise davacının bildirim süresine uymadığını, şirkete ait kayıtları silmesi sebebiyle şirketin zarara uğradığını iddia ederek ihbar tazminatı ile manevi tazminat alacağının karşı davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan deliller ve bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Kararı, taraf vekilleri temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, tarafların aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-6098 sayılı Kanun'un 101. maddesinde “Birden çok borcu bulunan borçlu, ödeme gününde bu borçlardan hangisini ödemek istediğini alacaklıya bildirebilir. Borçlu bildirimde bulunmazsa, yapılan ödeme, kendisi tarafından derhâl itiraz edilmiş olmadıkça, alacaklının makbuzda gösterdiği borç için yapılmış sayılır.” hükmü öngörülüş, 102. maddede ise “Kanunen geçerli bir açıklama yapılmadığı veya makbuzda bir açıklık bulunmadığı durumda ödeme, muaccel borç için yapılmış sayılır. Birden çok borç muaccel ise ödemenin, borçluya karşı ilk olarak takip edilen borç için yapılmış olduğu kabul edilir. Takip yapılmamış ise ödeme, vadesi ilk önce gelmiş olan borç için yapılmış olur. Birden çok borcun vadesi aynı zamanda gelmişse, mahsup orantılı olarak; borçlardan hiçbirinin vadesi gelmemişse ödeme, güvencesi en az olan borç için yapılmış sayılır.” kuralı düzenlenmiştir.

Dosya kapsamına göre, davalı tarafından yargılama sırasında davacıya banka yolu ile 9.439,29 TL ödendiği, ancak ödemenin hangi alacağa mahsuben yapıldığı konusunda herhangi bir açıklama yapılmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece, yapılan kısmi ödeme, hem fazla çalışma ücreti hem de yıllık izin ücreti alacağından mükerrer şekilde mahsup edilerek hüküm kurulmuş olup, karar öncelikle bu yönüyle hatalıdır. Ayrıca yapılan ödemenin hangi alacağa ilişkin olduğu borçlu tarafından bildirilmediği sürece, ödemenin önce tahakkuk eden (muaccel olan) alaktan mahsubu gerekir. Hal böyle olunca somut olayda, kısmi ödemenin fazla çalışma ücretinden mahsubu gerektiği açıktır. Mahkemece bu yön gözetilmeden, yazılı gerekçe ile mükerrer şekilde mahsup yapılmak suretiyle hüküm kurulması yerinde değildir.

3-Hükme esas alınan bilirkişi raporunda, davalı tarafından yargılama sırasında ödenen 9.439,29 TL'nin hesaplanan fazla çalışma ücretinden mahsubu yapılmış ise de, yapılan mahsup işlemi hatalıdır. Bilirkişi tarafından hesaplanan fazla çalışma ücretinden önce dosya kapsamına uygun bir indirim yapılarak, önce davalı tarafından davacıya ödenmesi gereken fazla çalışma ücreti bulunmalı, daha sonra davalı tarafından yapılan ödemenin mahsubu suretiyle hüküm kurulmalıdır. Açıklanan bu sıraya uyulmadan önce kısmi ödemenin mahsubu yapıp, daha sonra indirim yapılarak sonuca gidilmesi hatalıdır.

4-Davalının ıslaha karşı süresinde ileri sürdüğü zamanaşımı savunması gözetilmeden karar verilmesi bir başka hatalı yöndür.

5-Davacı dava dilekçesinde 300 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti talep etmiş ve bu alacak ile ilgili kısmi ıslah yapmamıştır. Davacının talebinin 300 TL ile sınırlı olduğu dikkate alınmadan, bilirkişi raporunda hesaplanan ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağından %40 indirim yapılmak suretiyle belirlenen net 404,63 TL ulusal bayram ve genel tatil alacağının tahsiline karar verilmesi talebin aşılması niteliğindedir. Talep aşımı yapılarak hüküm kurulması bozma sebebidir.

6-Asıl dava ile karşı dava hakkında ayrı ayrı hüküm kurulması isabetli ise de, iki ayrı dava yönünden ayrı ayrı yargılama gideri ile vekalet ücretine hükmedilmemiş olması hatalıdır.

7-Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 10/4 hükmü gereği, manevi tazminat davasının diğer taleplerle birlikte açılması durumunda avukatlık ücreti ayrı bir kalem olarak belirlenir. Belirtilen yönler nazara alınmadan yazılı gerekçe ile karar verilmesi bir başka hatalı yön olup kararın bu sebeple de bozulması gerekmiştir.

Sonuç: Temyiz olunan hükmün yukarıda açıklanan sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 15.09.2020 tarihinde oybirliği ile karar verildi.